

Predmet C-286/23**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

3. svibnja 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Curtea de Apel Braşov (Žalbeni sud u Braşovu, Rumunjska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

10. travnja 2023.

Tužitelj:

Asociația Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip
Simmental

Tuženici:

Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă

Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K.
Constantinescu”

Predmet glavnog postupka

Tužba za poništenje odluke kojom je tuženik Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă (u daljnjem tekstu: Genetica) priznat kao uzgojno udruženje i odluke o odobrenju njegova uzgojnog programa za pasminu goveda Bălțată Românească, što su odluke koje je donijela tužena Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K. Constantinescu”(Nacionalna agencija za zootehniku „Prof. Dr. G. K. Constantinescu”, Rumunjska, u daljnjem tekstu: ANZ) u skladu s Uredbom (EU) 2016/1012.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

U skladu s člankom 267. UFEU-a traži se tumačenje raznih odredbi Uredbe (EU) 2016/1012, konkretno uvodnih izjava 21. i 24., članka 4. stavka 3. točke (b),

članaka 8., 10. i 13. te Priloga I. dijela 1. odjeljka A točke 4. i Priloga I. dijela 1. odjeljka B točke 2. podtočke (a).

Prethodna pitanja

1. Treba li odredbe članka 4. stavka 3. točke (b) Uredbe (EU) 2016/1012 u vezi s odredbama Priloga I. dijela 1. odjeljka A točke 4. Uredbe i [uvodne izjave] 24. preambule Uredbe tumačiti na način da se uzgojno udruženje može priznati čak i ako je jedini projekt tog udruženja da na temelju podnošenja prijave ili preuzimanja obveza u tom smislu privuče uzgajivače koji su već upisani u neki drugi odobreni uzgojni program drugog udruženja, ili je pak potrebno da su ti uzgajivači u trenutku podnošenja zahtjeva za priznavanje stvarno dio portfelja udruženja koje zahtijeva priznavanje?

2. Treba li odredbe članka 13. Uredbe (EU) 2016/1012 kao i odredbe Priloga I. dijela 1. odjeljka B točke 2. podtočke (a) Uredbe (EU) 2016/1012 u vezi s odredbama [uvodne izjave] 24. preambule Uredbe tumačiti na način da se uzgajivačima priznaje sloboda izbora uzgojnih programa za poboljšanje pasmine u koje će upisati svoje uzgojno valjane životinje čistih pasmina i, u slučaju potvrdnog odgovora, može li se ta sloboda ograničiti potrebom da se ne dovede u pitanje ili ugrozi uzgojni program u kojem već sudjeluju navedeni uzgajivači, time što će ti uzgajivači prijeći ili se obvezuju prijeći u drugi uzgojni program koji se treba odobriti?

3. Treba li odredbe članka 10. stavka 1. u vezi s odredbama [uvodne izjave] 21. preambule Uredbe (EU) 2016/1012 tumačiti na način da je, ako se utvrdi postojanje jednog od slučajeva iz članka 10. stavka 1. točaka (a) do (c), nadležno tijelo koje je priznalo uzgojno udruženje dužno odbiti odobriti uzgojni program koji bi mogao ugroziti drugi program u pogledu aspekata navedenih [u tom članku], ili pak uporaba izraza „[...] može odbiti [...]” znači da se tijelu u tom pogledu priznaje margina prosudbe?

4. Treba li odredbe članka 8. i članka 10. Uredbe (EU) 2016/1012 u vezi s [uvodnom izjavom] 21. preambule iste uredbe tumačiti na način da je, kad je u državi članici određen uzgojni program čiji je glavni cilj poboljšanje pasmine već u fazi provedbe, dopušteno odobriti novi uzgojni program za istu pasminu u istoj državi (za isto geografsko područje) čiji je glavni cilj također poboljšanje pasmine i za koji će se moći odabrati uzgojno valjane životinje iz uzgojnog programa koji je već u fazi provedbe?

Navedene odredbe prava Unije

Uredba (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zootehničkim i genealoškim uvjetima za uzgoj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina, uzgojno valjanih hibridnih svinja i njihovih zametnih proizvoda i trgovinu njima kao i za njihov ulazak u Uniju te o izmjeni Uredbe (EU)

br. 652/2014, direktiva Vijeća 89/608/EEZ i 90/425/EEZ i stavljanju izvan snage određenih akata u području uzgoja životinja („Uredba o uzgoju životinja”): uvodne izjave 21. i 24., članak 4. stavak 3. točka (b), članci 8., 10. i 13. te Prilog I. dio 1. odjeljak A točka 4. i Prilog I. dio 1. odjeljak B točka 2. podtočka (a)

Navedene nacionalne odredbe

Navedene nacionalne odredbe slične su odredbama Uredbe 2016/1012 čije tumačenje sud koji je uputio zahtjev traži.

Legea zootehniei nr. 32/2019 (Zakon u području zootehnike br. 32/2019):

- člankom 24. stavkom 1. utvrđuje se da nadležno državno zootehničko tijelo priznaje uzgojna udruženja ili uzgojne organizacije. To tijelo ocjenjuje i odobrava uzgojne programe koje podnose uzgojna udruženja ili uzgojne organizacije ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 2. te odredbe [što je stavak u kojem je najvećim dijelom preuzet tekst članka 8. stavka 3. Uredbe (EU) 2016/1012]. Navedenim člankom 24. stavkom 3. predviđa se da državno zootehničko tijelo koje je priznalo uzgojno udruženje može odbiti odobriti uzgojni program predmetnog udruženja koji bi mogao ugroziti uzgojni program koji provodi drugo udruženje za istu pasminu i koji je već odobren s obzirom na jedan od elemenata iz točaka (a) do (c) tog stavka, koje odgovaraju točkama (a) do (c) članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/1012. U svrhu donošenja odluke u smislu navedenog članka 24. stavka 3., člankom 24. stavkom 4. predviđa se da nadležno tijelo uzima u obzir broj uzgojnih programa već odobrenih za tu pasminu i veličinu uzgojne populacije obuhvaćene tim uzgojnim programima.

Hotărârea Guvernului nr. 1188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K. Constantinescu” (Uredba Vlade br. 1188/2014 o organizaciji i funkcioniranju Nacionalne agencije za zootehniku „Prof. Dr. G. K. Constantinescu”):

- člankom 1. stavkom 1. utvrđuje se da je ANZ specijalizirano tijelo središnje javne uprave koje ima pravnu osobnost i kojim upravlja Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Rumunjska);
- člankom 5. točkama (a), (e) i (i) utvrđuje se da je ANZ državno tijelo koje je nadležno za priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija, odobravanje uzgojnih programa na uzgojno valjanim životinjama koje ta udruženja i organizacije provode, kao i za davanje ovlaštenja u skladu s člankom 27. stavkom 3. Uredbe (EU) 2016/1012 trećim osobama kojima su uzgojna udruženja ili uzgojne organizacije povjerile testiranje rasta i razvoja ili genetsko vrednovanje;

- člankom 5.¹ predviđa se da ANZ priprema postupke priznavanja, davanja ovlaštenja i odobrenja iz članka 5. točaka (a) do (e) i točke (i) te da se ti postupci odobravaju uredbom ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Sažeti prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 ANZ-ovom odlukom br. 726/24.11.2020 tuženik Genetica priznat je kao uzgojno udruženje za potrebe provedbe uzgojnog programa s uzgojno valjanim životinjama čistih pasmina upisanih u matičnu knjigu koju vodi to udruženje.
- 2 ANZ-ovom odlukom br. 779/2.12.2020 tuženik Genetica ishodio je odobrenje uzgojnog programa za pasminu goveda Bălțată Românească.
- 3 Te odluke donesene su na temelju Uredbe (EU) 2016/1012 i odgovarajućih odredbi nacionalnog prava kojima se uređuju uvjeti za priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija te odobrenje njihovih uzgojnih programa.
- 4 Tužitelj Asociația Crescătorilor de Vaci [„Bălțată Românească”] Tip Simmental (Udruga uzgajivača krava „Bălțată Românească” tipa Simmental) uzgojno je udruženje koje je prethodno priznao ANZ i čiji se uzgojni program, koji je ANZ odobrio 2011. i koji se trenutačno provodi, odnosi na istu pasminu goveda Bălțată Românească na koju se odnosi i odobreni uzgojni program tuženika Genetica.
- 5 U tim okolnostima tužitelj je sudu koji je uputio zahtjev podnio tužbu za poništenje dviju navedenih odluka, pri čemu je osporavao zakonitost priznavanja tužene Genetice kao uzgojnog udruženja i odobravanja njegova uzgojnog programa.

Glavni argumenti stranaka iz glavnog postupka

- 6 U prilog svojoj tužbi za poništenje tužitelj navodi, kao prvo, razloge postupovne prirode koji utječu na zakonitost osporavanih odluka. Naime, tužitelj se poziva na povredu ANZ-ovih internih postupaka jer su osporavane odluke donesene iako su ANZ-ove interne službe predložile da se odbije zahtjev za priznavanje Genetice kao uzgojnog udruženja. Tužitelj također ističe nezakonitost postupka priznavanja uzgojnih udruženja i odobravanja uzgojnih programa u cijelosti jer taj postupak nije proveden odlukom ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja, pri čemu je povrijeđen članak 5.¹ Uredbe Vlade br. 1188/2014.
- 7 Kao drugo, tužitelj tvrdi da odobravanje uzgojnog programa tužene Genetice ima negativne posljedice na već odobreni tužiteljev uzgojni program zbog sljedećih razloga: osporavani uzgojni program odnosi se na isto geografsko područje i na istu pasminu goveda, a Genetica radi s uzgajivačima koji su upisani u tužiteljev uzgojni program; odobrenje novog uzgojnog programa uzrokuje znatnu financijsku štetu zbog povlačenja 34 000 grla goveda iz tužiteljeva programa, gubitak ulaganja izvršenih radi uspostavljanja banke sperme životinja čistih

pasmina i gubitak ulaganja izvršenih radi izrade softvera prilagođenog tužiteljevim ciljevima. Rizik od ugrožavanja tužiteljeva uzgojnog programa stoga dovodi do primjene članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/1012, njezine uvodne izjave 21. te članka 24. stavka 3. Zakona u području zootehnike br. 32/2019.

- 8 Kao treće, tužitelj ističe povredu članka 4. stavka 3. točke (b) Uredbe (EU) 2016/1012 jer tužena Genetica nije dokazala da je u trenutku njegova priznavanja imala dovoljno veliku populaciju uzgojno valjanih životinja čistih pasmina za provedbu uzgojnog programa, s obzirom na to da uzgajivači na kojima se temeljio njegov uzgojni program još nisu bili upisani u taj program, nego su trebali prijeći u njegov program iz tužiteljeva uzgojnog programa. Tužena Genetica nije pružila ni dokaz da je istodobno s podnošenjem zahtjeva za priznavanje uzgojnog udruženja podnijela i zahtjev za odobrenje uzgojnog programa, što je dovelo do povrede članka 4. stavka 3. točke (d) Uredbe (EU) 2016/1012.
- 9 U odgovoru na tužbu tužena Genetica tvrdi da navodno nepoštovanje ANZ-ovih internih postupaka nije relevantno za adresate upravnih akata te da, s obzirom na to da su osporavane odluke u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2016/1012, na njihovu zakonitost nema utjecaja eventualna povreda internih postupovnih pravila koja uređuju priznavanje uzgojnih udruženja i odobravanje njihovih uzgojnih programa.
- 10 Genetica tvrdi da ni rizik ugrožavanja tužiteljeva uzgojnog programa ne može predstavljati razlog nezakonitosti osporavanih odluka jer priznavanje uzgojnog udruženja u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2016/1012 ne dovodi automatski do isključenja priznavanja drugih uzgojnih udruženja i odobravanja uzgojnih programa za istu pasminu, a financijska šteta koja proizlazi iz povlačenja određenih uzgajivača iz tužiteljeva programa nastala je zbog toga što su ti uzgajivači raskinuli ugovore koje su sklopili s tužiteljem, a ne zbog donošenja osporavanih odluka.
- 11 Naposljetku, kad je riječ o tome da nisu ispunjeni uvjeti za priznavanje uzgojnog udruženja, Genetica osporava tužiteljeve argumente o tome da nije dokazana životinjska populacija te tvrdi da se Uredbom (EU) 2016/1012 predviđa da se u trenutku podnošenja zahtjeva za priznavanje uzgojnog udruženja dostavlja samo nacrt uzgojnog programa, a ne uzgojni program.
- 12 ANZ navodi da izvršava svoje ovlasti u pogledu priznavanja uzgojnih udruženja i odobravanja uzgojnih programa u skladu s Uredbom (EU) 2016/1012, koja je izravno primjenjiva.
- 13 Kad je riječ o zakonitosti priznavanja tužene Genetice kao uzgojnog udruženja i navodnog rizika od ugrožavanja tužiteljeva uzgojnog programa, ANZ tvrdi da je Genetica dostavila popise uzgajivača i broj životinja za koje je zatražen upis u uzgojni program, da u skladu s Uredbom (EU) 2016/1012 i slobodom ugovaranja uzgajivači mogu slobodno odabrati u koje će uzgojne programe upisati svoje

životinje te da odobravanje uzgojnog programa slijedi nakon priznavanja uzgojnog udruženja.

Sažeti prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 14 Prvim prethodnim pitanjem traži se da se pojasni može li se uzgojno udruženje priznati u slučaju kad je ono s nekim ili sa svim uzgajivačima ugovorilo samo obveze upisa, a da pritom ti uzgajivači još nisu dio portfelja udruženja.
- 15 To je pitanje postavljeno kako bi se pojasnio aspekt zakonitosti odluke kojom je tužena Genetica priznata kao uzgojno udruženje s obzirom na tužiteljev argument da uzgajivači na koje se odnosi uzgojni program tog tuženika još nisu bili upisani u taj program, nego su trebali prijeći u tuženikov program iz tužiteljeva uzgojnog programa, što predstavlja povredu mjerodavnih odredbi Uredbe (EU) 2016/1012.
- 16 Naime, u skladu s člankom 4. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2016/1012 u vezi s Prilogom I. dijelom 1. odjeljkom A točkom 4. te uredbe, podnositelj zahtjeva koji želi ishoditi priznavanje kao uzgojnog udruženja treba u svojem zahtjevu dokazati da za svaki uzgojni program ima dovoljno veliku populaciju uzgojno valjanih životinja na geografskim područjima koja treba obuhvatiti tim programom.
- 17 Osim toga, iz treće rečenice uvodne izjave 21. navedene uredbe proizlazi da se uzgojno valjane životinje čistih pasmina mogu odabrati iz drugog uzgojnog programa. Naime, u skladu s navedenom uvodnom izjavom, zaštita gospodarske djelatnosti priznatog uzgojnog udruženja „ne bi trebal[a] [biti] opravda[nje] [za] odbijanje [...] odobrenj[a] novog uzgojnog programa ili [...] odobrenj[a] geografskog proširenja postojećeg uzgojnog programa koji se provodi na istoj pasmini ili na uzgojno valjanim životinjama iste pasmine koje se mogu odabrati iz [...] populacije uzgojnog udruženja koje već provodi uzgojni program na toj pasmini”.
- 18 Drugim prethodnim pitanjem dovodi se u pitanje pravo odnosno sloboda uzgajivača da izaberu uzgojni program u kojem će sudjelovati, na način da napuste program u kojem sudjeluju i upišu se u drugi program koji se treba odobriti. U tom pogledu traži se tumačenje sljedećih odredbi Uredbe (EU) 2016/1012: članka 13. stavka 1. kojim se predviđa pravo uzgajivača da sudjeluju u odobrenom uzgojnom programu te pravo pristupanja tom uzgojnom udruženju; Priloga I. dijela 1. odjeljka B točke 2. podtočke (a) te uvodne izjave 24. kojima se predviđa da su uzgajivači slobodni pri odabiru i uzgoju svojih uzgojno valjanih životinja.
- 19 Sud koji je uputo zahtjev smatra da je potrebno utvrditi u kojem se opsegu slobodan izbor između raznih uzgojnih programa, koji imaju ti uzgajivači, može ograničiti potrebom da se ne dovede u pitanje ili ugrožava uzgojni program u kojem ti uzgajivači već sudjeluju, time što prelaze ili se obvezuju da će prijeći u

drugi uzgojni program koji bi trebao biti odobren (u ovom slučaju, nakon što je potonji program odobren, navedeni uzgajivači su stvarno prešli u taj program).

- 20 Trećim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev traži da se razmotri pitanje ima li nadležno nacionalno tijelo obvezu ili samo mogućnost odbiti odobriti uzgojni program ako su ispunjeni uvjeti iz članka 10. Uredbe (EU) 2016/1012.
- 21 Konkretno, taj sud želi znati podrazumijeva li uporaba izraza „može odbiti” u članku 10. Uredbe (EU) 2016/1012 to da se nadležnom nacionalnom tijelu priznaje margina prosudbe ili je to tijelo dužno odbiti odobriti uzgojni program ako on može ugroziti uzgojni program koji provodi drugo uzgojno udruženje za istu pasminu i koji je već odobren u predmetnoj državi članici u pogledu barem jednog od elemenata navedenih u članku 10. stavku 1. navedene uredbe.
- 22 Sud koji je uputio zahtjev navodi da u ovoj fazi postupka još nije u mogućnosti odlučiti o relevantnosti prijedloga ANZ-ove interne službe da se odbije tuženikov uzgojni program.
- 23 Kad je riječ o četvrtom prethodnom pitanju, sud koji je uputio zahtjev navodi da se njime dovodi u pitanje mogu li istodobno postojati dva ili više uzgojnih programa koji imaju slične ciljeve, za istu pasminu i na istom geografskom području, u slučaju kad se novi uzgojni program, koji treba odobriti, temelji na odabiru uzgojno valjanih životinja koje potječu iz uzgojnog programa koji je već u fazi provedbe.
- 24 U tom kontekstu traži se tumačenje članaka 8. i 10. Uredbe (EU) 2016/1012 koji uređuju uvjete za odobravanja uzgojnih programa koji su izravno relevantni za slučaj o kojem odlučuje sud koji je uputio zahtjev.